

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det är relativt enkelt att bygga denna portal till trädgården, även om bågen kräver extra noggrannhet.

TIDSÅTGÅNG:

2–3 dagar beroende på om du också sätter upp ett staket.

PRISBILD:

Räkna med cirka 500 kr.

En stämningsfull och grönskande ingång till trädgården känns mysig och välkomnande. Och denna bygger du lätt.

Så snart man går genom en portal med många klätterväxter märker man hur mysigt det är att gå in i trädgården.

Den läckra portalen i denna artikel bestod tidigare av två stolpar och en vågrät överligger, men den byggde vi om genom att montera ytterligare ett par stolpar och därefter avrunda portalen upptill med ett valv av trä. Om du vill kan du sätta upp ytterligare stolpar och förändra portalen till en pergola.

Lösningen med portalen kan användas för uppdelning av trädgården. Du kan sätta portalen i staketet mot gatan och du kan skapa en portal i en häck.

Konstruktionen är enkel så därför är det lätt att bygga portalen. Du bestämmer själv hur "öppen" den ska vara genom att montera flera tvärreglar eller plantera flera klätterväxter.

Bygg den för bara 500 kr!

Så snart klätterväxterna har tagit sig och fått fäste över hela portalen blir den en grön ingång till trädgården.

Grön ingång

Såga till bågen

Det valvliknande taket ger både karaktär och stil åt portalen. För att lyckas med valvet krävs att du tänker igenom formen och att du sedan ritar den på en mall. Den behöver du för att kunna såga till de två bågar som bär taket. Det bästa är att spänna fast mallen på träet med tvingar och sedan rita såglinjerna. Då kan du vara säker på att det blir bra.

De välvda överliggarna har här sågats ut ur 45 x 195 mm regler. Till sågningen används sticksåg. Efteråt slipas de så att ytorna på dem blir släta.

1 Rita bågen B på träet. Det är lättast om du först gör en mall av kartong eller hård papp. Fäst då mallen på den ena halvan av regeln och rita längs kanterna. Spegelvänd sedan mallen så att du kan markera den andra halvan av bågen.

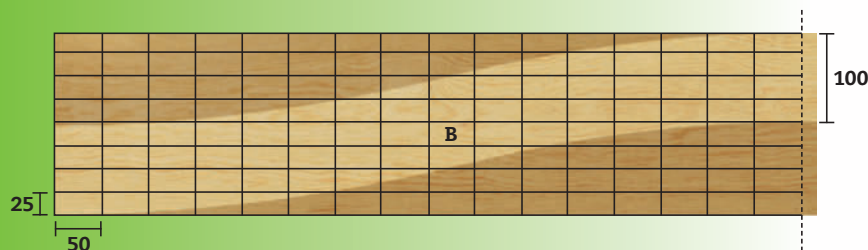

2 Såga ut bågen med sticksåg. Nu behövs inte mallen fler gånger, för när du sågar till den andra bågen använder du den första som mall.

Så här gör du en båge av trä ...

När du ska göra en båge av trä är det lättast om du först gör en mall med önskad form.

Rita bågen på kartong, som du har ritat ett rutmönster på. Då blir det nämligen lättare att rita bågen snyggt. Klipp eller skär ut mallen och lägg den på regeln så att formen kan överföras – först på ena halvan, sedan spegelvänd på den andra.

Denna mall har försetts med ett rutmönster där varje ruta är 25 mm hög och 50 mm bred. Bågen är 100 mm bred på den övre delen och 95 mm i kortändarna.

3 Slipa bågarna släta och fina. Det går snabbt med en bandslip, men det går bra även med planslip eller excenterslip. Ja, du kan även slipa för hand.

Sätt upp stolparna

För att kunna skapa just denna portal behövs det fyra stolpar, två på varje sida av "gången". Här stod det redan två stolpar, så vi kan nöja oss med att sätta upp ytterligare två, och de ska förstås placeras parallellt med de två första.

När du har mätt dig fram till var stolparna ska stå, gräver du hål för dem. Hålen ska helst vara 90 cm djupa och det är viktigt att stolparna står lodrätt. Kolla det fortlöpande med vattenpass.

När du skottar tillbaka jorden runt stolparna ska du stampa den ordentligt och ev. blanda med makadam och cement så att stolparna står stadigt.

1 Mät dig fram till stolparna A:s placering. Vi sätter de två nya 60 cm från de gamla. Använd gärna en rätvinklig skiva när du markerar placeringen. Knacka ner ett par pinnar där de ska stå.

2 Gräv ut för stolparna. Hålen ska helst vara 90 cm djupa (vilket är frostfritt i södra delen av landet). Är marken lucker kan du använda jordborr.

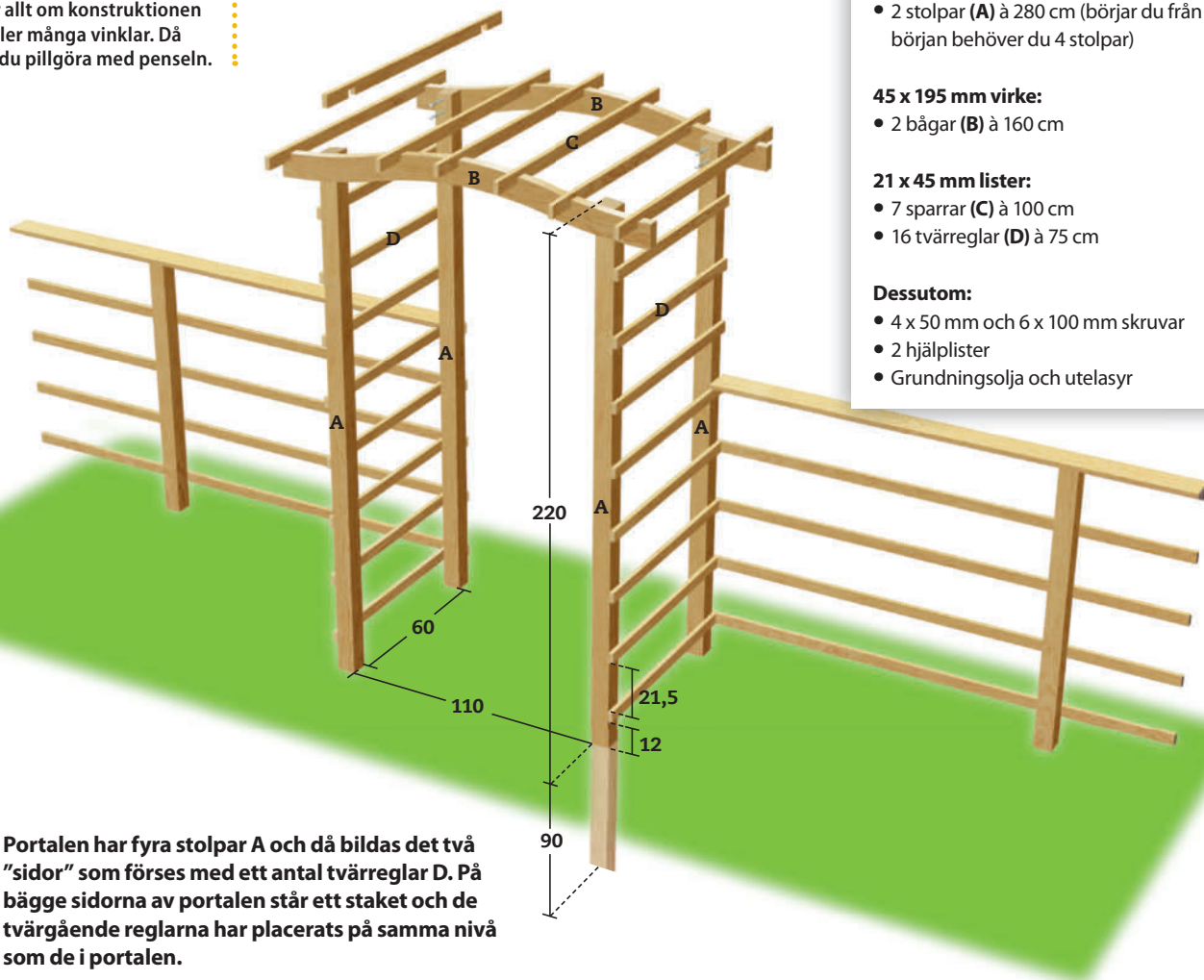
TIPS

Måla innan delarna sätts ihop.

Det är ofta en fördel att måla innan delarna sätts samman, framför allt om konstruktionen innehåller många vinklar. Då slipper du pillgöra med penseln.

Taket består av två bågar B som har monterats på fyra stolpar A. Ovanpå bågarna fästs sparrar C, som har försetts med urtag för att kunna knackas fast på bågarna.

Portalen har fyra stolpar A och då bildas det två "sidor" som förses med ett antal tvärreglar D. På bägge sidorna av portalen står ett staket och de tvärgående reglarna har placerats på samma nivå som de i portalen.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

75 x 75 mm tryckimpregnerat trä:

- 2 stolpar (A) à 280 cm (börjar du från början behöver du 4 stolpar)

45 x 195 mm virke:

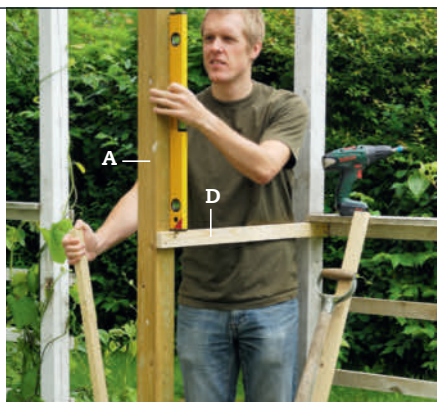
- 2 bågar (B) à 160 cm

21 x 45 mm lister:

- 7 sparrar (C) à 100 cm
- 16 tvärreglar (D) à 75 cm

Dessutom:

- 4 x 50 mm och 6 x 100 mm skruvar
- 2 hjälplister
- Grundningsolja och utelasyr

3 Ställ stolparna A i hålen och kolla att de står rakt. Spänn fast två tvärreglar D mellan stolparna med tvingar medan du väger av. Fyll på med jord i hålen och stampa den hårt med t.ex. en regel.

4 Fäst två hjälplister mellan sidorna. De stabiliserar stolparna medan du skottar tillbaka jord och fäster tvärreglar. Hjälplisterna är här 125 cm och skruvas tillfälligt fast.

5 Kapa stolparna så att alla blir lika höga. Men innan du gör det ska du mäta och överföra måtten från stolpe till stolpe. Har du redan två fasta stolpar utgår du från höjden på dem.

Båge och lister

Nu återstår det endast att montera de två bågarna och sparrarna mellan dem. Det går lättast om du fäster den ena bågen upptill med tvingar. Då blir det lättare för dig att justera den till önskad position. Gör sedan likadant med den andra innan du skruvar fast dem.

Mellan bågarna ska du montera sparrar på lagom avstånd från varandra, och de ska sticka ut en bit från bågarna. Gör sedan urtag i varje ände på sparrarna så att du kan trycka ner dem över bågarna. Här ska urtagen vara 45 mm breda och 20 mm djupa. Såga två spår och stäm bort träet mellan spårerna.

1 Spänn fast den ena bågen B på stolparna A med ett par tvingar. Se till att ovankanten på stolpar och bågar är i nivå. Justera in bågen och skruva sedan fast den med 6 x 100 mm skruvar. Glöm inte att förborra – det underlättar.

2 Fäst den andra bågen på exakt samma sätt – alltså först med tvingar och sedan med skruvar i förborrade hål. Här placeras bågen på de två stolpar som redan fanns i staketet.

3 Gör små urtag i sparrarna C för bågarna. Såga först två spår 20 mm ner i träet med 45 mm avstånd och stäm bort träet mellan sågspårerna. Sparrarna sticker här ut 10 cm från bågarna.

4 Placera sparrarna C på bågarna B och fördela dem med lagom inbördes avstånd. Knacka sedan fast dem med lätta hammarslag innan de fästs med en 4 x 50 mm skruv i varje ände.

5 Montera tvärreglarna D på sidorna. Fördela dem och kolla att de sitter vågrätt. Skruva därefter fast dem på stolparna med 4 x 50 mm skruvar. Grunda allt trä med grundningsolja och stryk två gånger med heltäckande utelasyr.

Klätterväxterna tar sig själva upp på portalens tvärreglar, men du får gärna hjälpa dem lite i början genom att binda upp dem.